

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

25.03.2021

17 §

§ 17

Asianro 10145/02.05.00.00/2020

Vastaus aloitteeseen / Aloite näkövammaisille maksuttomasta paikallisliikenteestä**Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi
Henkilökuljetusten järjestäminen****Aloite**

Pohjois-Savon näkövammaiset ry ja Näkövammaisten liitto ry esittävät jättämässään kuntalaisaloitteessa, että näkövammaiskortin haltijoille myönnettäisiin maksuttomat matkat Vilku -paikallisliikenteessä. Lisäksi yhdistykset esittävät, että Kuopion kaupunki muuttaisi ohjeistustaan vaikeavammaisten kuljetuspalveluista vaikeavammaisten lapsiperheitä tukevaksi ja nykyistä tasa-arvoisemmaksi. Kuopion vammaisneuvosto on antanut aloitetta puoltavan kannanoton.

Perusteluna yhdistykset esittävät, että maksuttomuus tukisi itsenäistä osallistumista, itsemääräämisoikeutta ja mahdollisuutta toimia täysivaltaisena yhteisön jäsenenä. Maksuttomat matkat vähentäisivät osaltaan tarvetta käyttää kustannuksiltaan kalliimpia subjektiivisia kuljetuksia.

Kuljetusohjeiden osalta yhdistykset kokevat nykykäytännön matkakustannusten jakamisesta ilman kuljetuspäätöstä matkustavien asiakkaiden kesken vaikeavammaisia syrjivänä, koska paikallisliikenteessä alle 7-vuotiaat lapset saavat matkustaa maksutta.

Maksuttomat matkat näkövammaiskortin haltijoille

Joukkoliikenneviranomaiselle tulee aika ajoin aloitteita maksuttomista matkoista erilaisilta erityisryhmiltä. Kaikki aloitteet ovat hyvin perusteltuja, ja jokainen ryhmä voitaisiin jollakin perusteella katsoa oikeutetuksi ilmaismatkoihin.

Joukkoliikenneviranomaisen tehtävänä on tarjota esteetöntä ja kohtuuhintaista joukkoliikennettä kaikille asiakkaille. Kohtuuhintaisuus on helpommin hallittavissa, kun lippujärjestelmä on selkeä ja tuen kohdentumista voidaan seurata. Lippujärjestelmän selkeys ja lippujen hintojen yleinen edullisuus mahdollistaa sen, että ei tarvita erityisiä lisäalennuksia. Alennusten myöntämisessä asiakasryhmien tasapuolisuus on tärkeä kriteeri. Valtakunnallinen tahtotila on selkeyttää lippujärjestelmiä ja luoda yhteisiä linjauksia alennuksien myöntämiselle.

Tällä hetkellä Kuopion kaupungin järjestämässä liikenteessä vammaisen avustaja pääsee maksutta matkustamaan paikallisliikenteen linjoilla 1-40. Vammaisen on linja-autoon noustessa esitettävä näkövammais-, EU:n vammais- tai kuljetuspalvelukortti. EU:n vammaiskortti otettiin käyttöön vuonna 2018 EU:n suosituksesta.

Kaikki muut nykyisin käytössä olevat, täysin maksuttomat matkat paikallisliikenteessä perustuvat päätöksiin, jotka on tehty ennen joukkoliiken-

Kuopion kaupunkiKuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

25.03.2021

17 §

teen järjestämistavan muutosta vuonna 2014. Tuolloin joukkoliikenteen järjestämisvastuu siirtyi liikennöitsijöiltä joukkoliikenteen toimivaltaiselle viranomaiselle, Kuopion kaupunkiseudulla Kuopion kaupungille. Viranomainen palvelun järjestäjänä saa kaikki lipputulot, mutta vastaa samalla joukkoliikenteen kokonaiskustannuksista. Kustannuksista vähennettävät lipputulot eivät kuitenkaan riitä kattamaan kaikkia kustannuksia. Alijäämä katetaan verovaroista. Se on kaupungin tuki joukkoliikenteelle, joka kuluva vuonna on yli 5,5 miljoonaa euroa. Järjestelmä tarvitsee maksavia asiakkaita, jotta verotaakka ei kasva kohtuuttomaksi ja palvelua voidaan ylläpitää korkeatasoisena myös jatkossa.

Alkuvuodesta 2021 valmistui Suomen Paikallisliikenneliiton tilaama selvitystyö alennuslippujen perusteista ja vaikutuksista. Raportin mukaan joukkoliikenteen matkaliput ovat jo nykyisin vahvasti subventoituja eikä ole perusteltua, että joukkoliikennesektorin kautta annetaan lisäalennuksia sosiaalipoliittisin perustein. Alennusten sosiaalipoliittisiksi kriteereiksi katsotaan se, vaikuttaako alennus kohteensa käytettävissä oleviin tuloihin tai poistaako se joukkoliikenteen käytön taloudellisen esteen. Tällaiset vaikutukset voivat olla alennuksen käyttöönottoa puoltavia lisäperusteluja, mutta pelkkien sosiaalipoliittisten perustelujen perusteella alennuksia ei tulisi myöntää. Hyväksyttäväksi alennuksiksi katsotaan kuitenkin pienen joukon erityisryhmien alennukset, jos niillä parannetaan mm. joukkoliikenteen toimivuutta ja sujuvuutta.

Kuopiossa on käynnissä selvitystyö maksuvyöhykkeistä, jonka yhteydessä tarkastellaan myös lippuvalikoimaa ja lippujen hintoja. Työ valmistuu kesään 2021 mennessä, joten tässä vaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista laajentaa oikeutta maksuttomiin matkoihin. Mahdolliset muutokset lippujärjestelmään ja lippujen hinnoitteluun päättää aikanaan Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta.

Vaikeavammaisten kuljetuspalveluohjeet

Yhdistysten esitykseen muutoksesta vaikeavammaisten kuljetuspalveluohjeisiin/-käytäntöihin on Kuopion kaupungin vammaispalveluyksikkö vastannut 20.1.2021.

Vaikutusten arviointi**Esitys**

Esitän, että joukkoliikennelautakunta antaa Pohjois-Savon näkövammaiset ry:n ja Näkövammaisten liitto ry:n kuntalaisaloitteeseen yllä olevan mukaisen vastauksen.

Liitteet

1 Aloite näkövammaisille maksuttomasta paikallisliikenteestä.pdf

Valmistelija

Seija Pasanen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5424

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikenne päällikön esityksen.

Kuopion kaupunki

Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

25.03.2021

17 §

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

